

Erfgoedles – Naaldwijk: fototijdreis over het Wilhelminaplein

Thema:	Terug in de tijd, mijn wijk, toen en nu, monumenten, fotografie, geschiedenis van Naaldwijk.
Groep:	5 en 6.
Lesdoel:	Leerlingen maken kennis met de geschiedenis van het Wilhelminaplein. Leerlingen verhouden zich tot eigen omgeving en de gebouwen van toen en nu.
Benodigde materialen:	• Per leerling clipbord (of alternatief) en blauw potlood. • Iedere foto vier keer geprint. • Vier begeleiders. • <i>Let op: woensdag is marktdag en geen goede dag voor deze les.</i>
Duur van de les:	1 uur en 30 minuten.
Overige informatie:	Westland Cultuurweb heeft voor deze erfgoedles een leskist met 35 clipboards beschikbaar voor de Westlandse basisscholen. De leskist kan kosteloos geleend worden. Reserveer de leskist via deze pagina. <i>Let op: woensdag is marktdag en geen goede dag voor deze les.</i>

Erfgoedles – Naaldwijk: fototijdreis over het Wilhelminaplein

Lesfase 1: oriëntatie

10 minuten

Oude foto's helpen ons om een tijdreis te maken. Hoe zag iets er vroeger uit en hoe ziet het er nu uit? Wat is er anders geworden en wat is hetzelfde gebleven? In deze les gaan leerlingen op tijdreis in één straat op plein in het dorp – in dit geval het Wilhelminaplein in Naaldwijk.

Om de tijdreis te starten bekijk je de foto in **bijlage 2 op het digibord** en bespreek open en onderzoekend met de klas (VTS-techniek):

- waar kijken we naar?
- is er iets op deze foto dat je herkent? Waar zie je dat aan?
- wanneer of waar zou deze foto gemaakt zijn? Waar zie je dat aan?
- Wat kunnen we nog meer ontdekken?

Tip: een tijdreis starten kan op veel manieren. Met de klas de foto inspringen? Ogen dicht en reizen? Rondraaien en in het verleden uitkomen?

Lesfase 2: onderzoek

15 minuten

Wanneer duidelijk is dat het om het Wilhelminaplein gaat de volgende onderzoeksvragen:

- welke gebouw weten we op te noemen die aan het Wilhelminaplein staat? Is deze oud of nieuw?
- welk gebouw zou het oudst zijn aan het Wilhelminaplein? En welke het nieuwst?
- en waarom heet het Wilhelminaplein eigenlijk het Wilhelminaplein? Zou dat altijd zo zijn geweest?

Alle gokken zijn goed, stimuleer de leerlingen hun fantasie te gebruiken.

Lesfase 3: uitvoering

45 minuten

Print **bijlage 3** vier keer. Maak van de klas vier groepen en geef de leerlingen per tweetal één clipbord en een blauw potlood. Geef de stapel foto's uit bijlage 3 aan de begeleider. De begeleider krijgt ook de informatie voor begeleider mee. Samen met de begeleider wandelt ieder groepje over het Wilhelminaplein. Wanneer een leerling op zijn of haar foto één van de gebouwen herkent die er nu nog staat mogen ze "halt" roepen. De groep bekijkt de foto. Is het gebouw nog helemaal hetzelfde of is er door de jaren heen toch wel iets aangepast? De groep bekijkt en vergelijkt. **De leerlingen mogen op de foto blauw kleuren wat er nu nog hetzelfde is.** Als alle foto's zijn behandeld keert het groepje terug naar de klas. Spreek met de begeleiders een eindtijd af.

Tip: maak een afspraak met de kerk of het Heilige Geesthofje om na de fototijdreis binnen te kunnen kijken.

Lesfase 4: evaluatie

20 minuten

Terug op school worden de foto's weer bekeken.

Per groep leggen de leerlingen hun foto's van oud naar nieuw. Kijk daarvoor naar de vervoersmiddelen op de foto. Een paard kwam voor de fiets en de auto's kwamen na de fiets. De leerlingen leggen de foto's op volgorde van paard – fiets – auto. Soms staat er geen vervoersmiddel op en mag er gegokt worden. Met deze fototijdlijn sluiten we de fototijdreis af.

Eventueel voor een later moment: ga op het digibord naar [Historisch Archief Westland](#).

Op de foto's staat een code waarmee je informatie over de foto kunt opzoeken in het archief. Vaak staat er een jaartal vermeld bij de foto. De oudste foto is bijvoorbeeld al uit 1891!

Tip: je kunt de foto's ook ordenen op locaties. Begin links bij de kerk en ga rond. Of leg alle foto's van de pomp of de kerk bij elkaar en vergelijk.

Bijlage 1

Alle foto's 4x printen en meegeven aan de begeleiders.

Hallo, leuk dat je een groepje begeleidt. Het doel van de les is om de kinderen zelf ontdekkingen te laten doen over het Wilhelminaplein van toen en van nu.

Geef per tweetal op het schoolplein één foto. Tijdens het wandelen naar het plein kan er alvast goed worden gekeken. Als een tweetal hun foto op het plein hebben ontdekt en ze blauw hebben gekleurd wat er nog hetzelfde is kun je ze een nieuwe foto geven. Hou je groep bij elkaar en spoor ze aan elkaar te helpen met kijken.

Achtergrondinformatie:

Er zijn op het Wilhelminaplein eigenlijk twee dingen constant aanwezig: de kerk en de pomp. Begeleid de kinderen met kijken naar deze twee dingen.

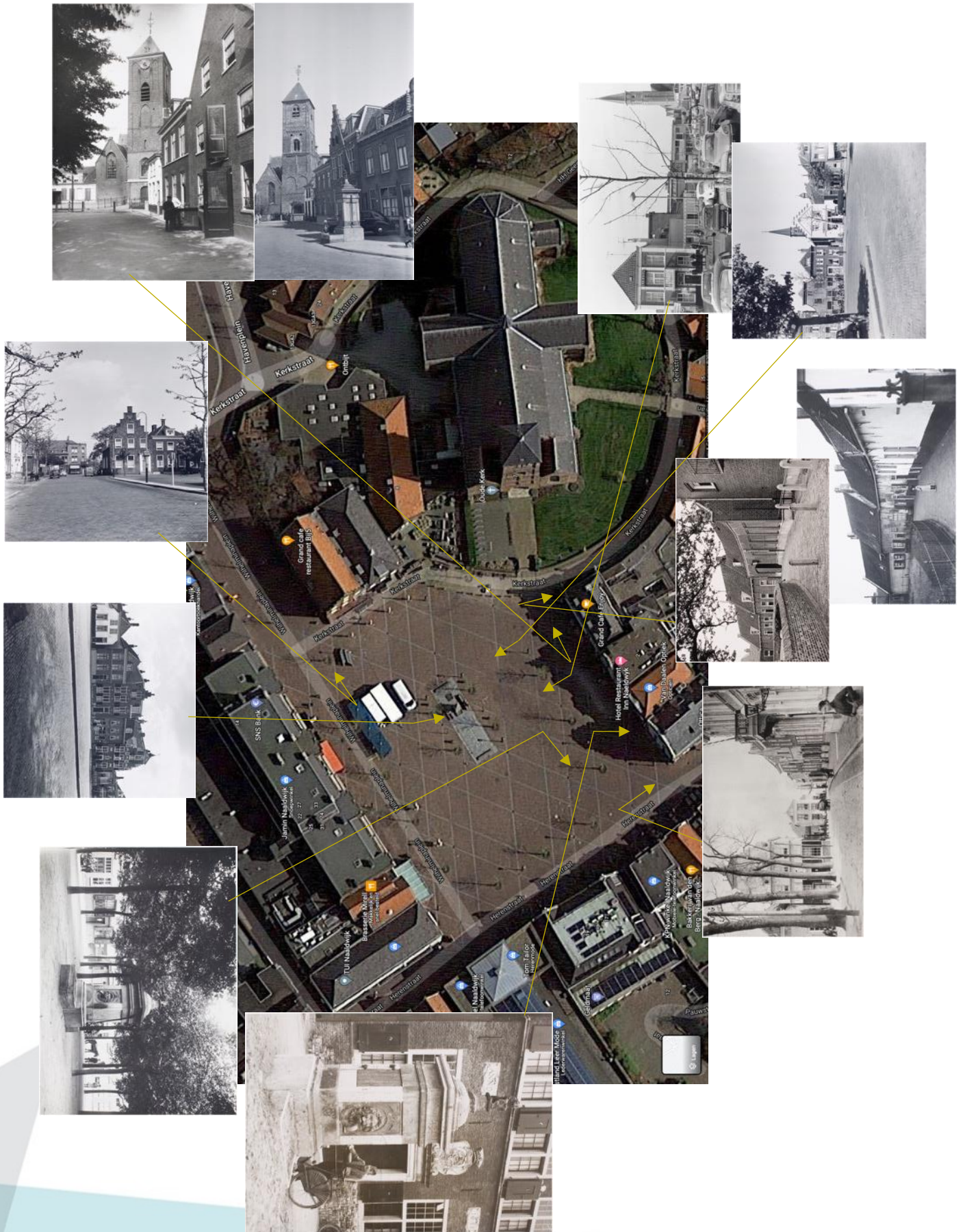
Wie goed kijkt en vergelijkt zal ontdekken dat de pomp steeds op een andere plek op het plein staat en dat de kerktoren ooit flink verbouwd is en de klok op een andere plek zat!

Onderzoeksvragen:

Waarom zou de kerk verbouwd zijn en waarom moest de pomp worden verplaatst? Er zijn geen goede of foute antwoorden. Moedig de kinderen aan om hun fantasie te gebruiken. Spoor ze aan om goed te kijken en te onderzoeken.

Veel succes en veel plezier!!

Bronnen: Historisch Archief Westland

Bijlage 2

Bronnen: Historisch Archief Westland

n-009060

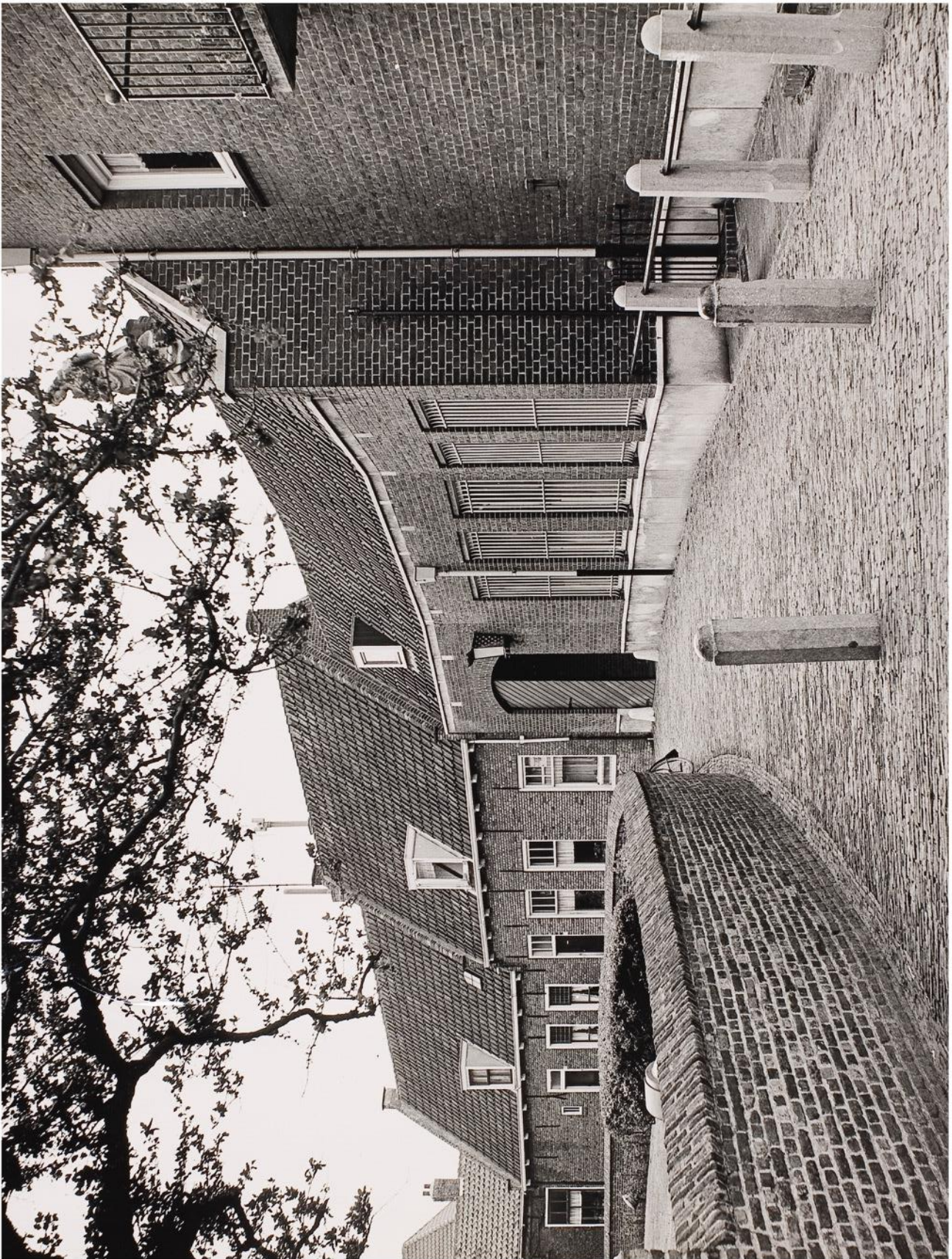
Bijlage 3

Alle foto's 4x printen en meegeven aan de begeleiders.

Bronnen: *Historisch Archief Westland*

n-001406

n-002269

n-004400

n-009559

n-009586

n-009634

Extra foto

Bespreek op het plein of in de klas als er tijd over is:

Heeft het Wilhelminaplein altijd zo geheten? Nee, in de Tweede Wereldoorlog sowieso niet.

Op deze foto zie je hoe de naamborden worden verwisseld.

Toen de Duitsers de baas werden in Nederland mocht niks meer naar het Koningshuis verwijzen.

Daarom werd het Wilhelminaplein tijdelijk het Marktplein. Na de bevrijding hebben de Naaldwijkers dat snel weer teruggedraaid!

